

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Інститут мистецтв

Кафедра хореографії

М. О. Андрійчук

Методика вивчення класичного танцю

*Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів
спеціальності “Хореографія”*

Луцьк – 2016

УДК 792.8 (072)

ББК 85.327я 73- 9

А 65

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 8 від 14 квітня 2016 року)

Рецензент:

Козачук О. Д.- заслужений працівник України, доцент кафедри хореографії
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Андрійчук М. О.

Методика вивчення класичного танцю. [Текст] : метод. рек. для студ.
спеціальності «Хореографія» / М. О. Андрійчук. – Луцьк : Вежа – Друк, 2016. –
26 с.

У виданні подано виклад навчального матеріалу логічний, доступний і різноманітний з виокремленням головного і другорядного. Вміщений у представленій роботі матеріал згрупований з огляду на його поетапне засвоєння і викладений у послідовності, що забезпечує реалізацію принципу наступності в оволодінні фаховими знаннями. Дана розробка містить методичний матеріал для практичної роботи у вищих навчальних закладів відповідного профілю, а також у хореографічних колективах (гуртках, студіях, ансамблях).

Матеріали підібрано згідно робочої навчальної програми зазначеної навчальної дисципліни.

УДК 792.8 (072)

ББК 85.327я 73- 9

@ Андрійчук М. О., 2016

Вступ

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ – це основа будь-яких видів танцю, основна система виразних засобів хореографічного мистецтва.

Ще в епоху Відродження танець відігравав значну роль в уявленнях народного театру і в релігійних містеріях, в майданних ходах і парадних виїздах міфологічних персонажів на князівських бенкетах. В цей час з'явилося поняття балет (від латинського ballo – танцюю), але означав він тоді не спектакль, а лише танцювальний епізод, який передавав певний настрій. У Франції 16 століття балет посів чільне місце в придворному жанрі англійської «маски», як частина придворного спектаклю. У 17 столітті, коли в Парижі була заснована Королівська Академія танцю, балет вийшов з палацових зал на професійну сцену і там, нарешті, відокремився від опери, зробився самостійним театральним жанром.

Розглядаючи урок класичного танцю як цілісний хореографічний твір можна говорити про лейтмотив, який обов'язково присутній в будь-якій хореографічній композиції. Тому матеріал, який вивчається на уроці, необхідно подати так, щоб студенти могли засвоїти внутрішню логіку розвитку, а також зв'язок з попередніми рухами. Невеликі пов'язані групи рухів, об'єднані одним лейтмотивом, мають самостійне виразне значення і є основними у формуванні теми уроку, мають важливе структурне значення.

Суть даного методу полягає в наступному: береться який-небудь рух і включається в кожен комбінацію. Він дозволяє, по-перше, ретельно опрацювати дане «pas». Якщо хтось не встигає освоїти його в першій комбінації, то до кінця уроку воно вже засвоюється методично грамотно.

По-друге, з'єднуючи один і той же рух з іншим, викладач створює для артиста можливість навчитися логіці побудови комбінації, розумінню і побудові танцювальної фрази.

По-третє, цей метод вчить координувати одне «pas» з усіма іншими рухами класичного танцю, в будь-якому музичному характері і, таким чином, досягати більшої виразності.

Послідовниками Тихомирова були А.М.Мессерер та Н.І Тарасов. Основне правило Мессера, як педагога: «ніколи не слід складати для занять спеціально незручні, нарочито ускладнені комбінації рухів». Він прагнув удосконалювати

техніку, збагачуючи її артистичністю, виразністю художнього виконання класичного танцю, розвивати координацію на основі гармонійної послідовності танцювальних рухів в кожній комбінації та логічності їх побудови. І хоча домінантою уроку служить певний рух, «композицій на цю тему нескінченна безліч, це як у музиці сім нот...», - любив він повторювати.

Тарасову було важливо опрацьовувати кожен елемент в певній музичній розкладці, розглядати кожен рух у розвитку, звертати увагу учня на послідовність вивчення, на осмислене сприйняття уроку, а також, навіть самим складним рухам класичного танцю вчив біля верстата.

Про класичний танець

Класичний танець – це система рухів, покликана зробити тіло дисциплінованим, рухливим і прекрасним, перетворює його в чуйний інструмент, слухняний волі балетмейстера і самого виконавця. *Танцювальний зал* – це робоче місце, де потрібно щодня працювати не покладаючи рук, розуміти, що на кожне заняття потрібно приходити зібраним, внутрішньо готовим до певних труднощів.

Класичний танець є основою хореографії, де досягаються тонкощі балетного мистецтва. Це велика гармонія поєднання рухів з класичною музикою.

Терміном «класичний танець» користується весь балетний світ, позначаючи їм певний вид хореографічної пластики.

Основи класичного танцю

Неодмінні умови класичного танцю : виворотність ніг, великий танцювальний крок, гнучкість, стійкість, обертання, легкий високий стрибок, вільне і пластичне володіння руками, чітка координація рухів, витривалість і сила.

Хореографічна підготовка будь-якого танцюриста базується головним чином на класичній основі, розробленої в балеті. На заняттях розвивається гнучкість, координація рухів, зміцнюється опорно-руховий апарат, що позитивно впливає на серцево-судинну і дихальну системи організму, сприяє розвитку спеціальної витривалості. Введення різних комбінацій допомагає виховувати рухову пам'ять, змушує підходити усвідомлено, музично до виконання будь-якого руху, навіть якщо це простий поворот голови або рух кисті.

Виховання технічної оснащеності в процесі уроку

Танець – це мистецтво музичного театру. Щоб розкрити зміст музики і танцювального номера тіло танцівника повинно бути слухняним, гнучким і чуйним.

Відомо, що опорою тіла є скелет і його опорно-руховий апарат, за допомогою якого людина рухається в просторі. Якщо цей апарат виявиться недостатньо гнучкий, тіло танцівника в русі буде виглядати обмеженим і маловиразним. Привнесе в танець елементи кострубатості та жорсткості спина, яка не дасть еластичного перегину, а недостатньо відкрите стегно позбавить виворотного кроку.

Навчання класичному танцю включає в себе: вивчення основних позицій рук, ніг, і постановки корпусу, ознайомлення з професійною термінологією, історію розвитку балету, постановку маленьких класичних форм: етюдів, адажіо, варіацій і т.д.

У теорії класичного танцю розроблено вчення про закриті (*ferme*), відкриті (*ouverte*), схрещені (*croisse*) і не схрещені (*effacee*), позиції і пози, а також про рухи всередину (*en dehors*) і назовні (*en dedans*).

Класичному танцю належить провідна роль у підготовці артистів балету, тому перед викладачем постає важливе завдання – навчити професії, виробити вольовий сильний характер, вміння долати труднощі, прищепити любов до праці, впертість, дисциплінованість, відповідальність. Кожен педагог ретельно готується до уроку і його вимоги потрібно розуміти і виконувати.

Класичний танець
(III курс спеціальність хореографія)

Екзерсис біля станка

1. Комбінація Plie. Музичний розмір - 4/4. 16 тактів. Вихідне положення - V позиція ніг, права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - права рука з підготовчого положення відкривається в II позицію через I позицію.

На «1i» - через *battement tendu* виводимо праву ногу вперед;

На «2i» - перехід через *pas degage* по IV позиції на праву ногу, ліва нога витягнута на палець позаду. Права рука опускається з II позиції у підготовчу і піднімається в III позицію через I позицію, голова повернута праворуч;

На «3i» - перехід через *pas degage* по IV позиції на ліву ногу, права нога витягнута попереду на палець;

На «4i» - через *battement tendu* привели праву ногу в I позицію, рука опускається в II позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie* по I позиції, робоча рука опускається у підготовче положення і через I позицію переходить у II позицію.

На «1i-2i-3i-4i» - Аналогічно повторюємо першу половину комбінації назад;

На «5i-6i» - *demi plie* по I позиції, робоча рука закривається в I позицію і знову відкривається в II позицію.

На «7i» - *plie releve* і кругове *port de bras en dedans* робочою правою рукою;

На «8i» - через *battement tendu* відкрили праву ногу в II позицію, праву руку закрили у підготовче положення.

На «1i-2i» - *demi plie*, рука з підготовчого положення відкривається в *allange*;

На «3i-4i» - *demi plie*, робоча рука відкривається в II позицію через I позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie*.

На «1i-2i-3i» - *port de bras* зі сторони в сторону (від станка і до станка);

На «4i» - робочу ногу закриваємо в V позицію;

На «5i-6i-7i» - піднімаємося на півпальці в позі *ecartee* назад виконуємо III *port de bras*;

На «8i» - поворот *soutenu* до станка, III позиція рук і опустили в V позицію, положення корпусу *efface*, закрили ліву руку і підготовче положення.

На «1i-2i» - *demi plie* по V позиції, ліва рука відкривається в *allange*

На «3i-4i» - *demi plie*, ліва рука відкривається в II позицію через I позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie* по V позиції.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i» - кругове *port de bras* на півпальцях, ліва рука з II позиції піднімається в III позицію корпус нахилиється до станка і вниз за принципом III *port de bras* ;

На «7i-8i» - повертаємось в положення *en face*, опустили з пів пальців в V позицію ніг і через *battement tendu* ліву ногу виводимо вперед в IV позицію, ліва рука закривається у підготовче положення.

На «1i-2i» - *demi plie* по IV позиції, ліва рука відкривається в *allange*.

На «3i-4i» - *plie releve*, ліва рука відкриваєть в II позицію через I позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie* по IV позиції.

На «1i-2i» - *degage* по IV позиції, перехід на ліву ногу в позу IV *arabesque*

На «3i-4i» - перехід *degage* по IV позиції на праву ногу;

На «5i-6i» - *passé par terre* лівою ногою назад і поворот *fouette en dehors* на ½ кола;

На «7i-8i» - привели робочу ногу в V позицію, закрили праву руку у підготовче положення, голова повернута праворуч. Закінчили комбінацію.

2. Battement tendu. Музичний розмір - 2/4. 40 тактів. Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - права рука відкривається в II позицію через I позицію.

Перша частина.

На «i1-i2-i3» - 3 *battement tendu* вперед з правої ноги;

На «i4» - *passé par terre* назад і закрити праву ногу в V позицію позаду;

На «i5-i6-i7-i8» - 4 *battement tendu* вперед лівою ногою.

На «i1-i2-i3» - 3 *battement tendu* назад правою ногою;

На «i4» - *passé par terre* вперед правою ногою і закрити в V позицію попереду;

На «i5-i6-i7-i8» - 4 *battement tendu* назад лівою ногою.

На «i1-i2» - 2 *battement tendu* в сторону II позиції зі зміною позицій (позаду, попереду);

На «i3-i4» - 2 *battement tendu* в сторону II позиції зі зміною, залишили праву ногу відкриту в стороні II позиції;

На «i5-i6» - перехід *degage* по II позиції (від і до станка), II позиція рук;

На «i7-i8» - 2 *pour le pied* з нажимом стопи, закрити праву ногу в V позицію попереду.

На «i1-i2-i3-i4» - *battement tendu* хрестом по одному;

На «i5-i6» - 3 швидких *battement tendu* в сторону II позиції по і позиції, права рука виконує кругове *port de bras en dehors* і закрити праву ногу в V позицію попереду;

На «i7» - *pirouette en dehors*;

На «i8» - поворот *soutenu* до станка, I позиція рук.

Аналогічно повторюємо всю комбінацію з лівої ноги.

Друга частина.

На «i1-i2-i3» - в позі *epaulement croize*, 3 *battement tendu* вперед, права рука у заниженій I позиції, погляд спрямований в руку;

На «i4» - *demi plie* і півповорот через *releve* в позу *ecartee* назад;

На «i5-i6-i7» - 3 *battement tendu* назад, права рука витягнута в *allange* в напрямку I позиції;

На «i8» - поворот *soutenu* на 180° від станка, поміняли положення в *epaulement efface*.

На «i1-i2-i3» - 3 назад лівою ногою;

На «i4» - *demi plie* і півповорот через *releve* в позу *epaulement croize*;

На «i5-i6-i7» - 3 *battement tendu* вперед правою ногою;

На «i8» - поворот *soutenu* на 180° до станка, опустились в V позицію.

Закінчили комбінацію.

3. Battement tendu jete. Музичний розмір - 2/4. 32 такти.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - права рука відкривається в II позицію через I позицію.

Перша частина.

На «i1-i2-i3-i4» - 4 *battement tendu jete* вперед, одночасно кругове *port de bras en dehors*, голова працює за рукою;

На «i5-i6» - *battement jete balance* (назад, вперед, назад);

На «i7» - 2 *battement tendu jete pique* назад

На «i8» - закрили праву ногу в V позицію позаду.

На «i1-i2-i3-i4» - 4 *battement tendu jete* назад, кругове *port de bras en dedans*, голова працює за рукою;

На «i5-i6» *battement jete balance* (вперед, назад, вперед);

На «i7» - *battement tendu jete pique* вперед і закрили праву ногу в V позицію;

На «i8» - поворот *soutenu* на 180° до станка.

Аналогічно повторюємо всю комбінацію з лівої ноги вперед.

Друга частина.

На «i1-i2» - 2 *battement tendu jete* вперед в позі *epaulement croize*, права рука в заниженій I позиції, погляд в руку;

На «i3-i4» - *pas de bourre* міняємо положення в *epaulement efface*

На «i5-i6» - 2 *battement tendu jete* назад;

На «i7-i8» - *pas de bourre* міняємо положення в *en face*.

На «i2-i3-i4» - *battement tendu jete* хрестом;

На «i5-i6-i7» - 6 швидких *battement tendu jete* в сторону по I позиції;

На «i8» - закрили праву ногу в V позицію позаду і поворот *soutenu* на 180° від станка.

Аналогічно повторюємо комбінацію з лівої ноги назад.

4. Rond de jambe par terre. Музичний розмір – $\frac{3}{4}$. 16 тактів.

Вихідне положення - I позиція ніг, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation – *temps releve par terre en dehors*, права рука через *allange* відкривається в II позицію через підготовчу і I позиції.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i» - *rond de jambe par terre en dehors en tournant* на $\frac{1}{4}$ кола.

На «1i-2i» - *grand battement tendu jete* вперед, через *passé par terre* відкриваємо праву ногу назад на 90° в *demi plie*;

На «3i-4i» - *grand rond de jambe jete en dehors, preparation do rond de jambe en l'air*;

На «5i-6i-7i» - *rond de jambe jete en l'air; (en dehors i en dedans)*;

На «8i» - опустити праву ногу в сторону II позиції.

На «1i-2i» - 2 *rond de jambe par terre en dehors*;

На «3i-4i» - 3 швидких *rond de jambe par terre en dehors*;

На «5i» - перехід *degage* по IV позиції на праву ногу;

На «6i» - поворот *fouete en dehors* на $\frac{1}{2}$ кола носком в підлогу;

На «7i-8i» - III *port de bras* до ноги, без перегину корпусу назад.

На «1i-2i» - 2 *rond de jambe par terre en dedans* лівою ногою;

На «3i-4i» - 3 *rond de jambe par terre en dedans*;

На «5i» - перехід *degage* по IV позиції на ліву ногу, та що позаду;

На «6i» - поворот *fouette en dedans* на ½ кола;

На «7i-8i» - III *port de bras* з ногою, витягнутою назад на носок.

Привели робочу ногу в V позицію. Закінчили комбінацію.

5. Battement foundu. Музичний розмір - 4/4. 16 тактів. Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - права рука відкривається в II позицію через I позицію, *demi plie*.

Комбінація виконується на високих півпальцях, *battement foundu* на 60°.

На «1i-2i» - *pirouette en dehors* з V позиції, вивели робочу ногу вперед на 45°, стоїмо на високих півпальцях;

На «3i-4i» - *battement foundu* вперед;

На «5i-6i» - *tombe* вперед перейшли на праву ногу, *battement foundu* назад лівою ногою;

На «7i-8i» - *battement foundu* назад лівою ногою;

На «1i-2i» - *tombe* назад перейшли на ліву ногу, *battement foundu* правою ногою в сторону II позиції;

На «3i-4i» - *double battement foundu* в сторону II позиції;

На «5i-6i-7i-8i» - *battement soutenu* на 90° вперед і в сторону II позиції.

На «1i-2i» - в позі *epaulement croize*, *battement foundu* вперед правою ногою, робочу руку перевели в III позицію, погляд в кисть руки;

На «3i-4i» - залишаючись в позі, через *tombe* на місці *battement foundu* лівою ногою назад;

На «5i-6i» - в позі *epaulement efface battement foundu* лівою ногою назад;

На «7i-8i» - *battement foundu* правою ногою вперед.

На «1i-2i-3i-4i» - *double battement foundu* вперед і в сторону II позиції правою ногою, положення корпуса *en face*;

На «5i-6i» - *flic-flac en tournant en dehors*;

На «7i-8i» - поворот *fouette en dedans* на 1/2 кола;

Аналогічно повторюємо комбінацію з лівої ноги.

6. Battement frappe. Музичний розмір - 2/4. 24 такти.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - піднялись на півпальці, відкрили робочу ногу в сторону II позиції на 45°, руку в II позицію через I позицію.

На «i1-i2» - в позі *epaulement croize 2 battement frappe* вперед, робоча рука в заниженій I позиції, погляд в руку;

На «i3-i4» - в позі *epaulement ecartee* назад, 3 *battement frappe* в сторону II позиції зі зміною позицій (попереду, позаду, попереду);

На «i5-i6» - *double battement frappe en tournant* на 1/2 кола (до станка);

На «i7» - *tombe* на робочу ногу;

На «i8» - відкрили опорну ногу в сторону II позиції на 45°.

Аналогічно повторюємо комбінацію з іншої ноги.

На «i1-i2-i3-i4» - *double battement frappe* хрестом;

На «i5-i6» - 4 *petit battement*, починаючи попереду;

На «i7-i8» - 4 *petit battement*, починаючи позаду.

На «i1-i2» - *double battement frappe* назад і в сторону II позиції;

На «i3-i4» - *toumbe coupe* і відкрили робочу ногу в сторону II позиції;

На «i5-i6» - 6 швидких *battement battu*;

На «i7-i8» - *pas de bourre en tournant* на 1/2 кола *en dedans*.

Повторюємо комбінацію з іншої ноги.

7. Adajio. Музичний розмір - 4/4. 24 такти.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - рука з підготовчого положення відкривається в *allange*.

На «1i-2i» - через *developpe* виводимо робочу ногу на *terbauchon*, працююча рука піднімається через I позицію в III;

На «3i-4i» - опорна нога піднімається на високі півпальці;

На «5i-6i-7i-8i» - стоїмо в позі.

На «1i-2i-3i-4i» - через *passee*, робочу ногу виводимо в сторону II позиції на 90°, рука з III позиції відкривається через I в II позицію;

На «5i-6i-7i» - зберігаємо положення;

На «8i» - опускаємо робочу ногу в V позицію позаду.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i» - в позі *epaulement croize* виконуємо *battement developpe ballotte* вперед опорною ногою, рука в III позиції.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i» - в позі *epaulement efface, battement developpe ballotte* назад робочою ногою, рука в III позиції.

На «1i-2i» - через *passee* виводимо робочу ногу в сторону II позиції на 90°;

На «3i-4i-5i-6i» - *balance* зі сторони в сторону (від станка і до станка);

На «7i-8i» - поворот *soutenu* від станка.

Аналогічно повторюємо комбінацію з іншої ноги назад.

8. Grand battement jete. Музичний розмір - 2/4. 32 такти.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, ліва рука на станку, права рука у підготовчому положенні.

Preparation - права рука відкривається в II позицію через I позицію.

На «i1-i2-i3-i4-i5-i6-i7-i8» - *grand battement jete pointe* хрестом.

На «i1-i2-i3» - в *epaulement croize*, 3 *grand battement jete* вперед, робоча рука в III позиції;

На «i4» - 2 *changement de pied*, розвертаючись в позу *epaulement efface*;

На «i5-i6-i7» - 3 *grand battement jete* назад лівою ногою;

На «i8» - 2 *changement de pied* розвернулись *en face*.

На «i1-i2» - 2 *grand battement jete* вперед;

На «i3-i4» - *grand battement jete balance* назад;

На «i5-i6» - 2 *grand battement jete* назад;

На «i7-i8» - *grand battement jete balance* вперед.

На «i1-i2» - 2 *grand battement jete developpe* в сторону II позиції зі зміною позицій;

На «i3-i4» - *grand battement jete developpe* в сторону II позиції;

На «i5-i6» - *preparation* до *pirouette* по V позиції *en dehors*;

На «i7-i8» - *pirouette* по V позиції *en dehors* і *soutenu* від станка.

Повторюємо комбінацію з лівої ноги.

Екзерсис на середині залу

1. Комбінація Plie. Музичний розмір - 4/4. 28 тактів.

Вихідне положення – *epaulement croize*, V позиція ніг, права нога попереду, підготовче положення рук.

Preparation - allange.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i», «1i-2i-3i-4i» - *temps lie* на 90° вперед правою ногою в позі *epaulement croize*;

На «5i-6i» - зберігаючи велику позу *attitude croize, tour lent* на опорній нозі повертаємось в 2 точку залу;

На «7i-8i» - *allange i pas de bourre*, руки закриваються у підготовчу позицію.

Аналогічно повторюємо - *temps lie* на 90° лівою ногою вперед і всю комбінацію, знову повертаємось в позу *epaulement croize* у 8 точку залу.

На «1i-2i-3i-4i» - *demi plie* по V позиції в *epaulement croize*, руки з підготовчого положення відкриваються в *allange*;

На «5i-6i-7i-8i» - *demi plie* по V позиції, руки в I позиції, голова нахилена ліворуч, руки відкриваються в II позицію.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i» - *grand plie*, руки через в *allange* опускаються у підготовче положення і знову піднімаються в I позицію через I позицію.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i» - III *port de bras* в позі *epaulement croize*.

На «1i-2i-3i-4i» - *balance* зі сторони в сторону (вправо, вліво) в *epaulement croize*;

На «5i-6i» - поворот *soutenu* по V позиції, руки в III позиції;

На «7i-8i» - повернулися в положення *en face* з V позиції, праву ногу через *battement tendu* перевели в I позицію, II позиція рук.

На «1i-2i» - *demi plie*, корпус *en face*, права рука закривається в I позицію і повертається в II позицію;

На «3i-4i» - *demi plie*, ліва рука піднімається в III позицію і знову повертається в II позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie* по I позиції.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i», «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i~» - II *port de bras*, погляд за працюючою рукою.

На «8i» - з I позиції перевели праву ногу через *battement tendu* назад в IV позицію в позі *epaulement croize* в 2 точку залу, підготовче положення рук.

На «1i-2i» - *demi plie* по IV позиції ніг, руки відкриваються в *allange*;

На «3i-4i» - *demi plie* по IV позиції, руки відкриваються в II позицію через I позицію;

На «5i-6i-7i-8i» - *grand plie* по IV позиції.

На «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-8i», «1i-2i-3i-4i-5i-6i-7i-» - два рази виконуємо VI *port de bras* у 2 точку залу;

На «8i» - приводимо робочу ногу в V позицію, руки закриваються у підготовче положення.

2.Battement tendu. Музичний розмір - 2/4. 16 тактів.

Вихідне положення - *epaulement croize*, V позиція ніг права нога попереду, підготовче положення рук.

Preparation - руки з підготовчого положення відкриваються в II позицію через I позицію.

На «i1-i2» - 3 *battement tendu* вперед з поворотом корпусу в 2 точку залу, ліва рука у заниженій I позиції, права рука у заниженій II позиції;

На «i3-i4» - поворот *soutenu* по V позиції у 8 точку залу в позу в *epaulement croize*;

На «i5-i6-i7» - 3 *battement tendu* назад, права рука витягнута в *allange* в напрямку I позиції, ліва рука в III позиції, погляд через руку;

На «i8» - поворот *soutenu* по V позиції в положення *en face*, II позиція

рук.

На «i1-i2» - battement tendu в сторону II позиції правою і лівою ногою;

На «i3-i4» - 3 швидких battement tendu в сторону II позиції по I позиції правою ногою, закрили праву ногу в V позицію позаду;

На «i5-i6» - battement tendu en tournant в 5 точку залу;

На «i7-i8» - battement tendu en tournant в 1 точку залу.

На «i1-i2» - battement tendu jete в сторону II позиції спочатку правою потім лівою ногою положення en face;

На «i3-i4» - 3 швидких battement tendu jete в сторону II позиції, закрили праву ногу в V позицію попереду;

На «i5-i6» - battement tendu jete в сторону II позиції спочатку лівою, потім правою ногою;

На «i7-i8» - 3 швидких battement tendu jete в сторону II позиції лівою ногою і закрили в V позицію позаду, повернули корпус epaulement croize 8 точка залу.

На «i1-i2» - preparation до pirouette по IV позиції в 2 точку залу;

На «i3-i4» - pirouette з IV позиції en dehors (вправо);

На «i5-i6» - preparation до pirouette по IV позиції в 8 точку залу;

На «i7-i8» - pirouette з IV позиції en dehors (вліво).

3. Rond de jambe par terre. Музичний розмір –3/4. 16 тактів.

Вихідне положення - I позиція ніг, підготовче положення рук, голова повернута у центр залу, положення корпусу epaulement croize 8 точка залу.

Preparation – temps releve par terre en dehors, руки з підготовчого положення відкриваються в II позицію через I позицію.

На «i1-i2-3i» - 3 Rond de jambe par terre en dehors;

На «4i» - перехід *degage* по IV позиції на праву ногу, ліва нога витягнута на палець позаду, ліва рука переводиться в III позицію через підготовчу і I позиції, повернутись в 8 точку залу;

На «5i» - ліва нога що витягнута позаду набуває положення *attitude*;

На «6i» - *demi plie*, зберігати положення;

На «7i» - піднятись на півпальці, *pirouette en dehors* (вліво);

На «8i» - *preparation temps releve par terre en dehors* з лівої ноги в 2 точку залу.

На «i1-i2-3i» - *3 rond de jambe par terre en dehors*.

На «4i» - перехід *degage* по IV позиції в 2 точку залу на ліву ногу, права нога витягнута позаду на палець, права рука переводиться в III позицію через підготовчу і I позиції;

На «5i» - права нога що витягнута позаду набуває положення *attitude*;

На «6i» - *demi plie*, зберігати положення;

На «7i» - піднятись на півпальці, *pirouette en dehors* (вправо), повернутись у 8 точку залу - права нога на *demi plie*, ліва нога витягнута позаду, під час повороту III позиція рук;

На «8i» - *preparation temps releve par terre en dehors* з правої ноги.

На «i1-i2-3i-4i-5i-6i-7i» - *rond de jambe par terre en dehors en tournant* у 2, 4, 6 і 8 точку залу;

На «8i» - перевести робочу ногу в сторону II позиції, руки в III позиції, корпус повернутий у 8 точку залу.

На «i1-i2-3i» - нахил корпусу вліво, права рука піднімається в III позицію і знову повертається в II позицію;

На «4i» - закрити праву ногу в V позицію позаду;

На «5i-6» - поворот *soutenu* по V позиції, під час повороту руки виконують II кругове *port de bras*;

На «i» - *tombe* на праву ногу у 8 точку залу, ліва нога в положенні на *sur le cou-de-pied*;

На «7i-8» - *pas de bourre dessus-dessous* у 2 точку залу;

На «i» - *temps releve par terre en dehours* з лівої ноги.

Аналогічно виконуємо комбінацію з лівої ноги.

4. Battement frappe. Музичний розмір - 2/4. 12 тактів.

Вихідне положення - положення *en face*, V позиція ніг права нога попереду, підготовче положення рук.

Rparation - руки з підготовчого положення відкриваються в II позицію через I позицію.

На «i1-i2-i3» - 3 *battement frappe* в сторону II позиції зі зміною позицій (попереду, позаду, попереду);

На «i4» - пауза, залишили ногу відкрити в стороні II позиції;

На «i5-i6-i7-i8» - 3 *battement frappe* в сторону II позиції зі зміною (позаду, попереду, позаду).

На «i1-i2» - *double battement frappe* вперед в позі *epaulement croize* в *demi plie*;

На «i3-i4» - *battement tendu jete pique* вперед в позі *epaulement croize*;

На «i5-i6» - *double battement frappe* назад в *demi plie epaulement croize* в 8 точку залу.

На «i7-i8» - *tombe* на праву ногу, ліву ногу вивести в сторону II позиції, корпус *en face*.

На «i1-i2-i3-i4» - *double battement frappe* хрестом в підлогу, II позиція рук;

На «i5» - *double battement frappe* лівою ногою вперед на півпальцях, крок лівою ногою вперед у 8 точку залу, ліва нога піднімається на 45°;

На «i6» - *double battement frappe* правою ногою на півпальцях вперед, крок правою ногою в 2 точку залу, руки з I позиції відкриваються: права рука в II позицію, ліва рука в *allange* в напрямку I позиції і навпаки;

На «i7» - *double battement frappe* лівою ногою на півпальцях у 8 точку залу;

На «i8» - зіскок в V позицію ніг, руки закриваються у підготовче положення.

5. Grand battement jete. Музичний розмір - 2/4. 12 тактів.

Вихідне положення - положення *en face*, V позиція ніг права нога попереду, підготовче положення рук.

Preparation - руки з підготовчого положення відкриваються в II позицію через I позицію.

На «i1-i2-i3» - *grand battement jete* неповний хрест правою ногою (вперед, в сторону, назад);

На «i4» - 2 *changement de pied* по V позиції зі зміною позиції, права рука виконує кругове *port de bras*: з II позиції опускається в підготовчу, піднімається в III позицію і знову в II позицію;

На «i5-i6-i7» - *grand battement jete* неповний хрест лівою ногою (вперед, в сторону, назад);

На «i8» - 2 *changement de pied* по V позиції зі зміною позиції, ліва рука виконує кругове *port de bras*: з II позиції опускається в підготовчу, піднімається в III позицію і знову в II позицію.

На «i1-i2» - *grand battement jete* по одному в сторону II позиції правою і лівою ногою закриваючи ногу в V позицію назад, голова повертається від працюючої ноги;

На «i3-i4» - 4 швидких *battement jete* в сторону II позиції правою ногою по I позиції, закрили ногу попереду в по V позицію;

На «i5-i6» - *preparation* до *pirouette* по V позиції *en dehors*;

На «i7-i8» - *pirouette* з V позиції *en dehors*, опустили в V позицію ліва нога попереду.

На «i1-i2» - *grand battement jete* по одному в сторону II позиції правою і лівою ногою, закриваючи ногу в V позицію попереду, голова повертається до працюючої ноги;

На «i3-i4» - 4 швидких *battement jete* в сторону II позиції правою ногою по I позиції, закрили ногу позаду в V позицію;

На «i5-i6» - *preparation* до *pirouette* по V позиції; *en dedans*

На «i7-i8» - *pirouette* з V позиції *en dehors*, опустили в V позицію права нога попереду.

Allegro

1. **Soute.** Музичний розмір - 2/4. 12 тактів.

Вихідне положення - I позиція ніг, положення *en face*, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2» - 2 *soute* по I позиції;

На «i3-i4» - 2 *soute* по II позиції, руки в положенні *allange*;

На «i5-i6» - 2 *soute* по V позиції зі зміною позицій, в позі *epaulement croize* 8 точка залу.

На «i7» - стрибок *soute* в положенні *en face* по I позиції;

На «i8» - пауза, в *demi plie*.

Аналогічно повторюємо комбінацію лише, під час стрибка по V позиції повернутись в 2 точку залу.

На «i1-i2-i3-i4» - *soute en tournant* в 3, 5, 7, 1 точки залу;

На «i5» - *soute* по V позиції у 8 точку залу;

На «i6» - *soute* по IV позиції у 8 точку залу, ліва рука відкривається у занижену I позицію, права рука у занижену II позицію;

На «i7» - стрибок *soute* в положенні *en face* по I позиції;

На «i8» - пауза, в *demi plie*.

Аналогічно повторюємо комбінацію вліво.

2. **Комбінація pas assemble.** Музичний розмір - 2/4. 8 тактів.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога попереду, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2-i3-i4» - 4 *pas assemble* правою і лівою ногою по одному;

На «i5-i6» - *double pas assemble* правою ногою в сторону II позиції;

На «i7-i8» - *double pas assemble* лівою ногою в сторону II позиції.

На «i1-i2-i3-i4» - *pas echappe* зі зміною позицій;

На «i5-i6» - *pas glissade* в сторону (вправо), руки відкриваються з підготовчого положення в *allange*;

На «i7» - крок на ліву ногу на півпальцях, права нога в положенні attitude, права рука в III позиції, ліва рука в II позиції - стоїмо в позі.

На «i8» - зійшли з пози в V позицію, руки закрили у підготовче положення.

Так само виконуємо комбінацію стрибків з лівої ноги.

3. Pas jete. Музичний розмір - 2/4. 8 тактів.

Вихідне положення - V позиція ніг права нога позаду, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2-i3» - 3 pas jete вперед з просуванням;

На «i4» - pas jete на місці, на праву ногу

На «i5-i6» - pas de bourre в 2 точку залу;

На «i7-i8» - крок на праву ногу на місці і pas assemble вперед.

На «i1-i2» - pas jete в сторону по одному (вправо і вліво);

На «i3» - pas jete вперед у 8 точку залу з випадом в позу attitude на ліву ногу;

На «i4» - pas assemble лівою ногою назад

На «i5-i6» - поворот soutenu на 360° (вправо) по V позиції, руки в III позиції;

На «i7-i8» - пауза, зійшли і закінчили комбінацію у вихідному положенні.

3. Sissone ferme. Музичний розмір - 2/4. 8 тактів.

Вихідне положення – epaulement croize у 8 точку залу, V позиція ніг, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2-i3» - 3 sissone ferme вперед у 2 точку залу, права рука витягнута в напрямку II позиції, ліва рука в I позиції;

На «i4» - 2 changement de pied по V позиції зі зміною позиції;

На «i5-i6-i7» - 3 sissone ferme назад, ліва рука у заниженій I позиції, права рука в II позиції;

На «i8» - 2 changement de pied по V позиції зі зміною позиції.

На «i1-i2» - *sissonne ferme* в сторону II позиції по одному вправо і вліво, корпус *en face*;

На «i3-i4» - у 8 точку залу *sissonne tombe* вперед;

На «i5-i6» - *pas de basque* в 2 точку залу;

На «i7-i8» - *sissonne simple en tournant* на 360°.

Аналогічно виконуємо комбінацію з лівої ноги.

5. Комбінація великого стрибка. Музичний розмір - 2/4. 16 тактів.

Вихідне положення - *epaulement croize*, V позиція ніг, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2-i3-i4» - 2 *pas faille*;

На «i5-i6» - *pas ballote* ;

На «i7-i8» - *grand sissonne ouverte* на праву ногу.

На «i1-i2-i3-i4» - 2 *sissonne ouverte* вперед в 2 точку залу, права рука в III позиції, ліва рука в II позиції;

На «i5-i6-i7-i8» - 2 *sissonne ouverte* вперед в сторону II позиції, права рука в II позиції, ліва - в III позиції.

На «i1-i2-i3-i4» - *echappe battu* з правої і лівої ноги, корпус *en face*;

На «i5-i6-i7» - *echappe en tournant* в 1, 5, 1 точки залу;

На «i8» - *saute* в V позицію, *epaulement croize*.

На «i1-i2» - *grand sissonne ouverte* назад, ліва рука в III позиції, права рука в II позиції;

На «i3-i4» - *grand sissonne ouverte* в сторону II позиції;

На «i5-i6» - *pas de bourre en tournant* в 2 точку залу *en dehors*;

На «i7-i8» - *pas de bourre en tournant* в 8 точку залу *en dedans*.

6. Changement de pied. Музичний розмір - 2/4. 20 тактів.

Вихідне положення - положення *en face*, V позиція ніг, підготовче положення рук.

Preparation – demi plie.

На «i1-i2-i3-i4-i5-i6-i7-i8» - 8 *changement de pied* зі зміною позицій.

На «i1-i2-i3-i4» - *changement de pied en tournant* в 3, 5, 7 точки залу;

На «i5-i6-i7-i8» - 4 *changement de pied*, руки піднімаються в III позицію через II позицію.

На «i1-i2-i3-i4» - 4 *changement de pied*, руки опускаються з III позиції в підготовче положення через II позицію;

На «i5-i6-i7-i8» - *changement de pied en tournant*.

На «i1-i2-i3-i4-i5-i6-i7-i8», «i1-i2-i3-i4-i5-i6-i7-i8» - 16 *changement de pied* зі зміною позицій, положення *en face*.

7. Вальс. Музичний розмір - 3/4. 16 тактів.

Вихідне положення - корпус *en face*, V позиція ніг, підготовче положення рук.

Preparation - руки з підготовчого положення відкрити в II позицію через I позицію, підняти на півпальці.

Перша частина.

На «i1-2i» - 2 *pas balance* з правої ноги в сторону II позиції, права рука в II позиції, ліва рука в III позиції і перевести навпаки;

На «i3-i4» - 2 *pas balance* з відходом назад;

На «5i-6i-7i-8i» - 4 *pas balance* в повороті з просуванням вперед по діагоналі.

На «i1-2i» - I *arabesque* в 3 точку залу з витягнутою ногою на 90°, поворот *soutenu* на 360° вліво, руки в I позиції

На «i3-i4» - I *arabesque* в 7 точку залу з витягнутою ногою на 90°, поворот *soutenu* на 360° вправо, руки в I позиції;

На «5i-6i» - поворот на півпальцях *pas couru* вправо;

На «7i-8i» - *tour de fors*, велика поза.

Друга частина.

На «i1-2i» - *tombe couree* в сторону II позиції, праву руку відкрити в III позицію;

На «3i-4i» - *pas de bourre* з просуванням, *preparation* до *pirouette* по IV позиції, права рука витягнута вперед в *allange*, ліва рука в II позиції;

*На «5i-6i» - pirouette з IV позиції en dehors, зупиняємось в V позиції
права нога попереду;*

*На «7i» - pas balance в сторону II позиції з правої ноги, права рука в II
позиції, ліва - в III позиції;*

*На «8i» - pas balance в сторону II позиції з лівої ноги, поміняли
положення рук на протилежне.*

*На «1i» - pas balance вперед по діагоналі з підняттям лівої ноги,
протилежна рука витягнута в allange до ноги;*

На «2i» - повторюємо теж саме до правої ноги;

На «3i-4i» - 2 pas de bourre ballotte вперед і назад;

*На «5i» - крок вліво, права нога витягнута в сторону II позиції на
палець, ліва рука в III позиції, права рука в allange напрямку II позиції;*

На «6i» - поворот soutenu en dehors, руки в I позиції;

На «7i-8i» - tour de fors en dehors.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балет: енциклопедія / гл. ред. Ю. Н. Григорович. – М. : Сов. енциклопедія, 1981. – 623 с.
2. Балет. Уроки : иллюстрированное руководство по официально Б20 балетной программе / пер. с англ. С. Ю. Бардиной. – М. : АСТ, 2004. – 141 с. , ил.
3. Базарова Н. Классический танец / Н. Базарова. – Л. : Искусство, 1975. – 194 с.
4. Базарова Н. Базарова, В. Мей. – Л. : Искусство, 1983. – 157 с.
5. Барышникова Т. Азбука хореографии / Татьяна Барышникова. СПб. : Респекс, 1996. – 252 с., ил.
6. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах / Галина Березова. – К. : Муз. Україна, 1990.- 256с.
7. Блок Л. Классический танец: История и современность / Л. Блок. / М. : Искусство, 1987. -556 с., ил.
8. Ваганова А. Основы классического танца / Агриппина Ваганова. – Л. : Искусство, 1980. –С. 3-17.
9. Гватерини М. Азбука балета : пер. с ит. / Маринелла Гватерини. – М. : БММ АО, 2001. – 240 с. : ил. (серия «Учимся танцевать»).
10. Головкина С. Уроки классического танца в старших классах / Софья Головкина. – М. : Искусство, 1989. – 160 с., ил.
11. Костровицкая В. 100 уроков классического танца / Вера Костровицкая. – Л. : Искусство, 1981. – 262 с. ил.
12. Костровицкая В. Школа классического танца / В. Костровицкая, А.Писарев. – Л. : Искусство, 1986. – 270 с.
13. Прибылов Г. Н. Методическое пособие по классическому танцу для педагогов- хореографов младших и средних классов / Г. Прибылов. – М. : АО Галерия, 1999. – 63 с.
14. Тарасов Н . Классический танец. Школа мужского исполнительства / Николай Тарасов. – 2-е изд., испр. И доп. – М. : Искусство, 1981. – 478 с.
15. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю : підручник / Лариса Юріївна Цветкова. – 2-ге вид. – Альтерпрес, 2007. – 324 с. : іл..

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ЕКЗЕРСИС БЛЯ СТАНКА.....	6
2. ЕКЗЕРСИС НА СЕРЕДИНІ ЗАЛУ.....	14
3. ALLEQRO.....	20
4. ЛІТЕРАТУРА.....	25